

3 Rozvodovost

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v roce 2024 rozvedeno 20,8 tisíce manželství, o 7 % více než v předchozím roce. Ve čtyřech pětinach se jednalo o první rozvod muže resp. ženy. Z úhrnu rozvedených manželských svazků bylo 57,8 % s vlastními nezletilými dětmi, kterých bylo v rozvedených rodinách celkem 19,3 tisíce. Při setrvání měr rozvodovosti z roku 2024 by rozvodem skončilo 40,0 % manželství, nejvíce od roku 2021. Průměrná délka trvání manželství do jeho ukončení rozvodem se v posledních letech mění jen minimálně a v roce 2024 činila 13,5 roku. U 10,5 % rozvedených párů měl alespoň jeden z manželů jiné než české státní občanství.

Počet rozvodů měl mezi roky 2015 a 2024, které ohraničují poslední desetiletí, klesající trend, mírné meziroční zvýšení bylo evidováno pouze v roce 2017 (o 3 %) a nyní v roce 2024 (o 7 %). V roce 2024 stanulo před soudem celkem 20 796 manželských dvojic, což bylo oproti předchozím dvěma letům početně více, nicméně stále méně, než tomu bylo do roku 2021. Oproti roku 2015 se počet rozvedených párů snížil o 20 %.

Rozvody podle navrhovatele, pořadí a příčiny rozvratu

Rozvodové řízení ukončené v roce 2024 bylo v 55 % případů zahájené¹⁵ na základě společného návrhu obou manželů (absolutně 11 370 manželství), v dalších 29 % (abs. 6 060) na návrh ženy a v 16 % na návrh muže (abs. 3 362), zbylé 4 rozvody byly zahájeny jinak. Tato struktura se v posledních čtyřech letech v podstatě nezměnila (tab. 3.1). Od roku 2015, kdy byl poprvé statisticky zachycen společný návrh na rozvod manželství¹⁶, byl jeho podíl pouze 31 %, v následujících letech však stoupal, přičemž hned v roce 2016 se stal nově převažujícím typem návrhu (dříve převažovaly rozvody na návrh ženy).

Dlouhodobě přes 80 % rozvádějících se mužů, resp. žen, stojí u rozvodového soudu poprvé (tab. 3.1). V roce 2024 se jednalo o 17 030 mužů a 17 053 žen. Zbylá jedna pětina absolvuje svůj druhý či v pořadí další rozvod (tzv. opakovaný rozvod), v roce 2024 šlo o 3 766 mužů a 3 743 žen. Meziroční nárůst rozvodů v roce 2024 se projevil zejména u prvních rozvodů (u mužů i žen shodně o 8 %), u rozvodů vyššího pořadí mírně (u mužů o 1 %, u žen o 4 %). V detailnějším pohledu na skupiny rozvodů podle vzájemného pořadí rozvodu muže a ženy byl nejvýraznější meziroční nárůst zaznamenán u rozvodů prvního pořadí pro muže i ženu a prvního pořadí pro muže a vyššího pro ženu (shodně o 8 %).

Téměř u třetiny rozvádějících se manželství (abs. 6 850) byla v roce 2024 zjišťována příčina rozvratu. V 86,0 % těchto tzv. sporných rozvodů byla příčina evidována na straně obou partnerů (abs. 5 888), u dalších 10,6 % (abs. 726) jen na straně muže a ve zbylých 3,4 % (abs. 236) jen na straně ženy (tab. 3.2). Pokud byla uvedena jen jedna příčina rozpadu manželství a zjištěna na straně obou manželů, tak se ve většině případů jednalo shodně o „rozíl povah názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení“ (abs. 5 038 rozvodů). V případě zjištěné příčiny pouze na straně muže či ženy šlo nejčastěji o nevěru (abs. 232 resp. 94 rozvodů).

¹⁵ Od 1. 1. 2022 lze nově třídit rozvody podle druhu návrhu nejen při zahájení řízení o rozvodu (viz hodnoty v textu), ale i ve vazbě na výsledek řízení o rozvodu manželství. Statistika výsledku řízení o rozvodu manželství pro rok 2024 např. udává, že 67 % manželství bylo rozvedeno na společný návrh - nesporný rozvod, 15 % manželství na návrh manželky - sporný rozvod, 8 % na návrh manžela - sporný rozvod a 9 % na společný návrh - sporný rozvod. Je tedy zřejmé, že struktura rozvodů podle navrhovatele se v průběhu rozvodového řízení může měnit, resp. že ve výsledku nesporným rozvodem na společný návrh končí relativně více rozvodů, než kolik jich bylo tímto návrhem zahájeno.

¹⁶ Společný návrh na rozvod manželství je možné podávat od 1. 1. 2014, podle nového občanského zákoníku (§755–758).

Tab. 3.1 Rozvody podle druhu návrhu a pořadí v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rozvody celkem	26 083	24 141	21 734	21 107	19 846	19 453	20 796
Navrhovatel: muž	6 303	4 246	3 758	3 445	3 202	3 152	3 362
žena	11 604	7 667	6 572	6 211	5 960	5 815	6 060
společný návrh	8 176	12 228	11 404	11 451	10 679	10 482	11 370
jinak	x	x	x	x	5	4	4
Pořadí rozvodu muže: 1.	21 047	19 506	17 612	17 120	15 985	15 715	17 030
2.	4 439	4 098	3 625	3 563	3 420	3 329	3 340
3.+	597	537	497	424	441	409	426
Pořadí rozvodu ženy: 1.	21 190	19 797	17 685	17 215	16 028	15 846	17 053
2.	4 378	3 840	3 607	3 458	3 413	3 213	3 312
3.+	515	504	442	434	405	394	431
1. pořadí muže i ženy	18 798	17 482	15 746	15 282	14 203	14 043	15 221
Vyšší pořadí muže i ženy	2 644	2 320	2 183	2 054	2 036	1 935	1 934
Vyšší pořadí muže a 1. pořadí ženy	2 392	2 315	1 939	1 933	1 825	1 803	1 832
1. pořadí muže a vyšší pořadí ženy	2 249	2 024	1 866	1 838	1 782	1 672	1 809
	% z úhrnu						
1. pořadí muže i ženy	72,1	72,4	72,4	72,4	71,6	72,2	73,2
Vyšší pořadí muže i ženy	10,1	9,6	10,0	9,7	10,3	9,9	9,3
Vyšší pořadí muže a 1. pořadí ženy	9,2	9,6	8,9	9,2	9,2	9,3	8,8
1. pořadí muže a vyšší pořadí ženy	8,6	8,4	8,6	8,7	9,0	8,6	8,7
Opakované rozvody (%) - muži	19,3	19,2	19,0	18,9	19,5	19,2	18,1
- ženy	18,8	18,0	18,6	18,4	19,2	18,5	18,0

Tab. 3.2 Rozvody podle příčiny rozvratu manželství v roce 2024

Příčiny rozvratu manželství	Počet	Struktura (v %)			
Nezjišťovány (tzv. nesporné rozvody)	13 946	67,1	x	x	x
Zjišťovány (tzv. sporné rozvody)	6 850	32,9	x	x	x
v tom: zjištěny na straně muže	726	x	10,6	x	x
jedna příčina ¹⁾	667	x	x	91,9	x
nevěra	232	x	x	x	34,8
alkoholismus, drogová závislost	155	x	x	x	23,2
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	78	x	x	x	11,7
ostatní	202	x	x	x	30,3
kombinace dvou až tří příčin	59	x	x	8,1	x
zjištěny na straně ženy	236	x	3,4	x	x
jedna příčina ¹⁾	223	x	x	94,5	x
nevěra	94	x	x	x	42,2
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	43	x	x	x	19,3
nezájem o rodinu a/nebo partnera vč. opuštění soužití	36	x	x	x	16,1
ostatní	50	x	x	x	22,4
kombinace dvou až tří příčin	13	x	x	5,5	x
zjištěny na straně obou manželů	5 888	x	86,0	x	x
jedna příčina u muže i ženy ¹⁾ (na straně muže x na straně ženy)	5 659	x	x	96,1	x
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení x	5 038	x	x	x	89,0
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení					
ostatní důvody x ostatní důvody	202	x	x	x	3,6
nevěra x	56	x	x	x	1,0
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení					
ostatní kombinace	363	x	x	x	6,4
kombinace min. tří příčin u muže a ženy dohromady	229	x	x	3,9	x

¹⁾ vybrány hlavní příčiny rozvratu manželství podle tří nejčastějších u mužů a žen v roce 2024

V roce 2024 bylo zastoupení jednotlivých příčin rozpadu manželství podobné jako v letech 2022 a 2023. V předchozích letech 2015–2021 byla rovněž soudem nejčastěji shledána příčina rozvratu u obou manželů (v 91–95 % rozvodů se zjišťovanou příčinou), přičemž s velkým náskokem dominovala příčina „rozdíl povah, názorů a zájmů“¹⁷. U rozvedených manželství se zjištěnou příčinou pouze na straně muže byla nejčteněji uváděna nevěra či rozdíl povah, názorů a zájmů, pokud byla příčina rozvratu nalezena jen na straně ženy, tak téměř po většinu času převládala kategorie „ostatní příčiny“.

Rozvody podle počtu nezletilých dětí

V roce 2024 bylo rozvedeno 12 030 manželství s nezletilými dětmi a 8 766 bez nezletilých dětí (v obou případech o 7 % více než v roce 2023). Podíl rozvodů s nezletilými dětmi z celkového počtu rozvodů se meziročně nepatrně snížil o 0,1 p. b. na 57,8 % a nijak významně nevybočoval oproti předchozím letům. V období let 2015–2023 se s výjimkou roku 2021, kdy byl vyšší (60,9 %), pohyboval mezi 57,5–59,0 % (nejnižší byl v roce 2015). Celkem se v roce 2024 rozvod dotkl 19 294 nezletilých dětí, o 7 % více než v předchozím roce. Pod hranicí 20,0 tisíce se počet nezletilých dětí pohyboval poslední tři roky, v roce 2015 jich bylo 23,2 tisíce.

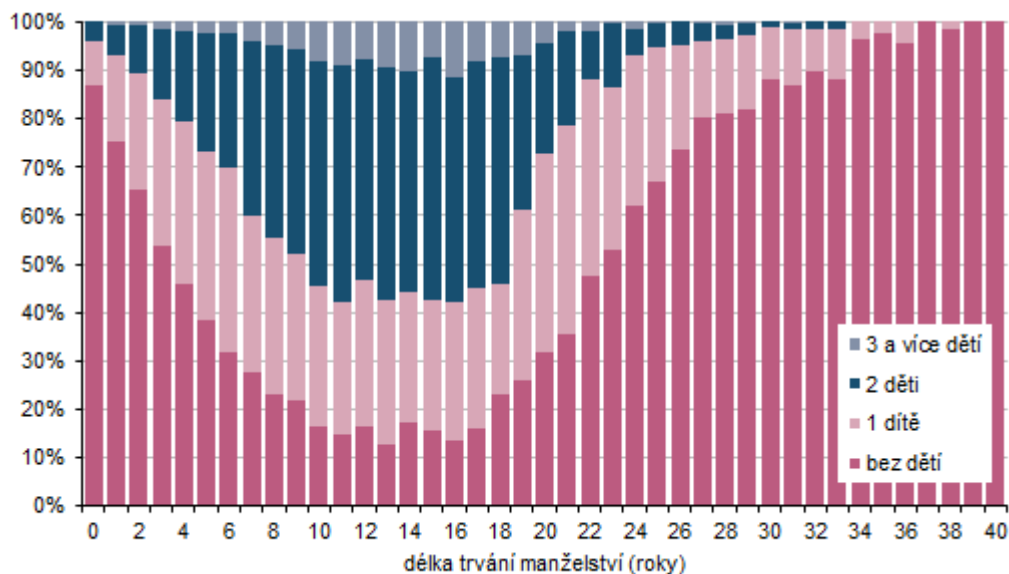
Během posledního desetiletí se mírně proměnilo složení rozvodů s nezletilými dětmi podle jejich počtu v rodině. Došlo k posílení zastoupení rodin se dvěma dětmi (ze 42,1 % na 45,4 %, s vrcholem 45,7 % v roce 2020) na úkor rodin s jedním dítětem (pokles z 52,2 % na 47,7 % v desetiletém horizontu), čímž se podíl těchto dvou skupin výrazně sblížil. Zastoupení rozvodem rozdělených rodin s třemi a více nezletilými dětmi (tab. 3.3) zůstávalo na stabilní úrovni 5–6 %, nicméně od roku 2021 se postupně zvýšilo na 7,3 % v roce 2023 (nejvíce od roku 1989), v roce 2024 pak meziročně kleslo na 6,9 %. Průměrný počet dětí připadající na jedno rozvedené manželství s dětmi narostl z 1,55 v roce 2015 na 1,60 dítěte v roce 2024.

Tab. 3.3 Rozvody podle počtu nezletilých dětí v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rozvody bez nezletilých dětí	11 090	9 905	9 015	8 253	8 378	8 190	8 766
Rozvody s nezletilými dětmi	14 993	14 236	12 719	12 854	11 468	11 263	12 030
v tom: s 1 dítětem	7 830	6 866	6 138	6 294	5 534	5 541	5 739
s 2 dětmi	6 310	6 489	5 817	5 687	5 127	4 898	5 462
s 3 a více dětmi	853	881	764	873	807	824	829
Počet nezletilých dětí při rozvodu	23 187	22 644	20 187	20 444	18 369	17 961	19 294
Prům. počet dětí v manželstvích s dětmi	1,55	1,59	1,59	1,59	1,60	1,59	1,60
Prům. počet dětí v manželství při rozvodu	0,89	0,94	0,93	0,97	0,93	0,92	0,93
Rozvody s nezletilými dětmi (%)	57,5	59,0	58,5	60,9	57,8	57,9	57,8
v tom: s 1 dítětem (%)	52,2	48,2	48,3	49,0	48,3	49,2	47,7
s 2 dětmi (%)	42,1	45,6	45,7	44,2	44,7	43,5	45,4
s 3 a více dětmi (%)	5,7	6,2	6,0	6,8	7,0	7,3	6,9

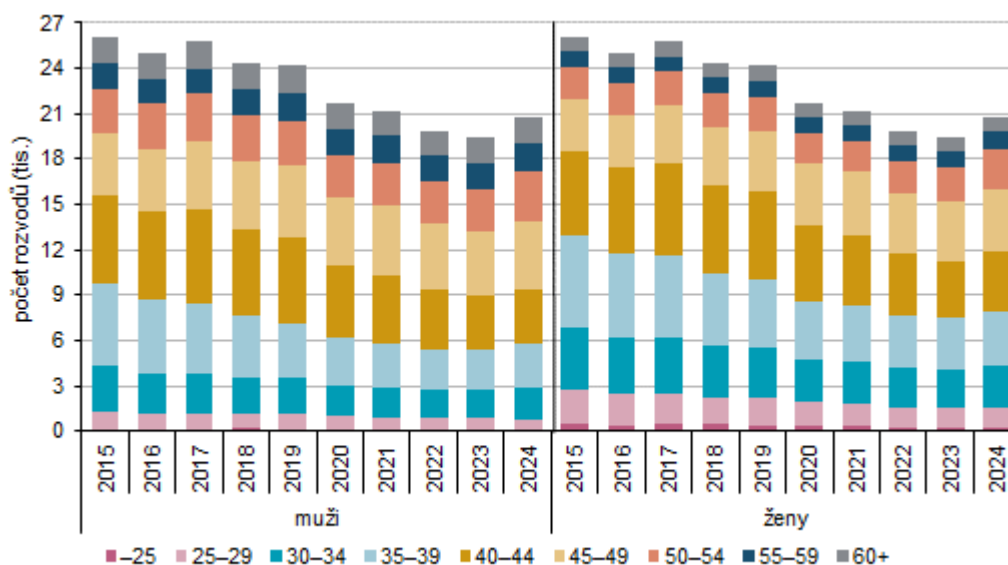
Struktura rozvodů podle počtu nezletilých dětí se významně liší podle délky trvání manželství, přičemž koresponduje s časováním rození dětí do manželství a s jejich nabýváním zletilosti (obr. 3.1). Manželské páry bez nezletilých dětí u rozvodu v roce 2024 převažovaly v nejkratších (0–5 let) a nejdelších délkách trvání manželství (po 22 a více letech), manželé se dvěma vlastními nezletilými dětmi u rozvodů v délce 7–18 let a s jedním dítětem pouze v délkách 6 let a 19–21 let. Rozvody manželů s rodinou tvořenou třemi a více nezletilými dětmi nedominovaly v žádné délce trvání manželství a jejich zastoupení bylo nejvyšší (7–12%) v intervalu 10–18 let.

¹⁷ Od roku 2022 platí nová verze Statistického listu o rozvodu. Kategorie příčin rozvratu manželství u rozvodů před rokem 2022 se od těch aktuálně používaných mírně liší.

Obr. 3.1 Rozvody podle počtu nezletilých dětí a délky trvání manželství v roce 2024 (%)

Rozvody podle věku muže/ženy

V souladu se změnami ve věkové skladbě obyvatelstva, posunem vstupu manželství do vyššího věku a růstem průměrné délky trvání manželství při rozvodu docházelo mezi lety 2015 a 2024 k proměně věkové struktury rozvádějících se osob (obr. 3.2). Z pohledu pětiletých věkových skupin bylo v letech 2015–2020 nejvíce nově rozvedených mužů ve věku 40–44 let, od roku 2021 pak ve věku 45–49 let (v roce 2024 absolutně 4 427, tj. šlo o 21,3 % všech rozvedených mužů). Nově rozvedených žen bylo v roce 2015 ještě nejvíce 35–39letých, poté sedm let převažovaly u rozvodu ženy ve věku 40–44 let a od roku 2023 jde o ženy ve věku 45–49 let (v roce 2024 absolutně 4 198, podíl 20,2 %). Za tímto vývojem stálo zejména posouvání nejsilnějších generací narozených v 70. letech 20. století do vyšších věků (zatímco intenzita rozvodovosti zůstává vyšší u mladších čtyřicátníků ve srovnání s těmi staršími).

Obr. 3.2 Rozvody podle pohlaví a věku v letech 2015–2024

Počty rozvodů osob ve věkových skupinách do 45 let měly mezi lety 2015 a 2024 obecně klesající trend (obr. 3.2). Nejvýrazněji během deseti let ubylo rozvodů mužů i žen ve věkové skupině 35–39 let (o 46 %, resp. 42 %, abs. pro každé pohlaví o 2,5 tisíce) a rozvodů žen ve věku 25–29 let (o 42 %, nicméně absolutně šlo o pouze 0,95 tisíce). Relativně významné (cca o třetinu a více) byly ale i úbytky v ostatních

věkových skupinách do 45 let věku. Oproti tomu ve starších věkových skupinách nad 45 let došlo k jejich mírnějšímu nárůstu (o max. čtvrtinu, absolutně šlo o nižší počty).

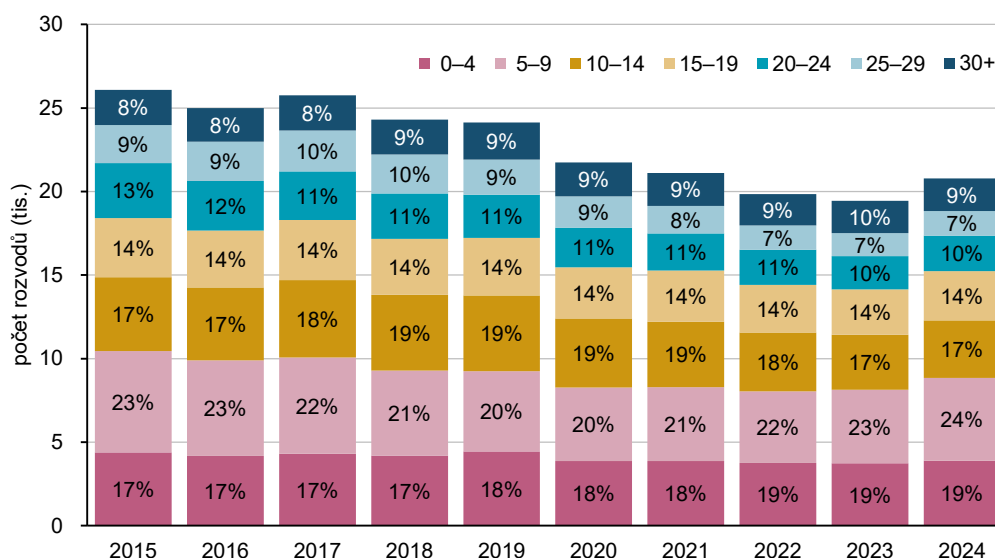
Rozvody podle délky trvání manželství

Z pohledu pětiletých intervalů délky trvání manželství při rozvodu byly v roce 2024 tradičně nejpočetnější (platí již od poloviny 90. let 20. století) rozvody po 5–9 letech manželství (abs. 4 959) a svým podílem (24 %) jen mírně převyšovaly jejich 20–23% zastoupení z předešlého období 2015–2023 (tab. 3.4, obr. 3.3). Druhou nejčetnější skupinu (stejně jako v předchozích dvou letech) představovaly rozvody do 5 let trvání manželství (abs. 3 887), jejichž 19% zastoupení bylo na horní hranici intervalu hodnot z posledních deseti let (pohybovalo se v rozmezí od necelých 17 do 19 %). Třetí nejčetnější (v letech 2015–2021 druhé) byly v roce 2024 rozvádějící se manželství po 10–14 letech trvání (abs. 3 440), jejichž podíl představoval 17 % (v posledním desetiletí tvořily 17–19 % ročního úhrnu). V porovnání s rokem 2023 se počet rozvodů v roce 2024 zvýšil ve všech pětiletých intervalech délky trvání manželství, nejvýrazněji u rozvádějících se po 5–9 letech (o 12 %, abs. o 543), naopak nejméně v nejkratší délce po 0–4 letech (o 4 %). V ostatních délkách trvání manželství se meziroční nárůst počtu rozvodů pohyboval mezi 5–8 %.

Tab. 3.4 Rozvody podle délky trvání manželství v letech 2015 a 2019–2024

Délka trvání manželství (roky)	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem	26 083	24 141	21 734	21 107	19 846	19 453	20 796
0–4	4 398	4 450	3 870	3 873	3 753	3 733	3 887
5–9	6 066	4 800	4 396	4 424	4 284	4 416	4 959
10–14	4 409	4 534	4 146	3 927	3 530	3 273	3 440
15–19	3 549	3 444	3 057	3 052	2 853	2 727	2 955
20–24	3 289	2 590	2 368	2 226	2 106	1 988	2 125
25–29	2 268	2 097	1 869	1 641	1 444	1 371	1 478
30+	2 104	2 226	2 028	1 964	1 876	1 945	1 952

Obr. 3.3 Rozvody podle délky trvání manželství v letech 2015–2024

Úroveň rozvodovosti

Při setrvání intenzit rozvodovosti v jednotlivých délkách trvání manželství na úrovni roku 2024 by rozvodem skončilo 40,0 % manželství. Ve srovnání s předchozím rokem byla úroveň rozvodovosti o 2,9 p. b. vyšší, oproti roku 2015 však o 6,5 p. b. nižší. Naposledy meziročně vzrostla úroveň rozvodovosti v roce 2017, jinak měla v posledním desetiletí obecně klesající trend. V letech 2015–2019 se snížila ze 47 na 45 %, v roce 2020 spadla pod hranici 41 % a následně poklesla pod 40 %. V roce 2023 byla úroveň rozvodovosti 37,1 %,

nejnižší od počátku století (tab. 3.5). Průměrná délka trvání manželství do jeho zániku rozvodem měla po tři desetiletí (s menšími výkyvy) rostoucí trend, nejdelší byla v roce 2020, kdy dosáhla 13,7 let. Poté mírně poklesla a v posledních třech letech se drží na hodnotě 13,5 let. Oproti roku 2015 je aktuálně vyšší o 0,5 roku.

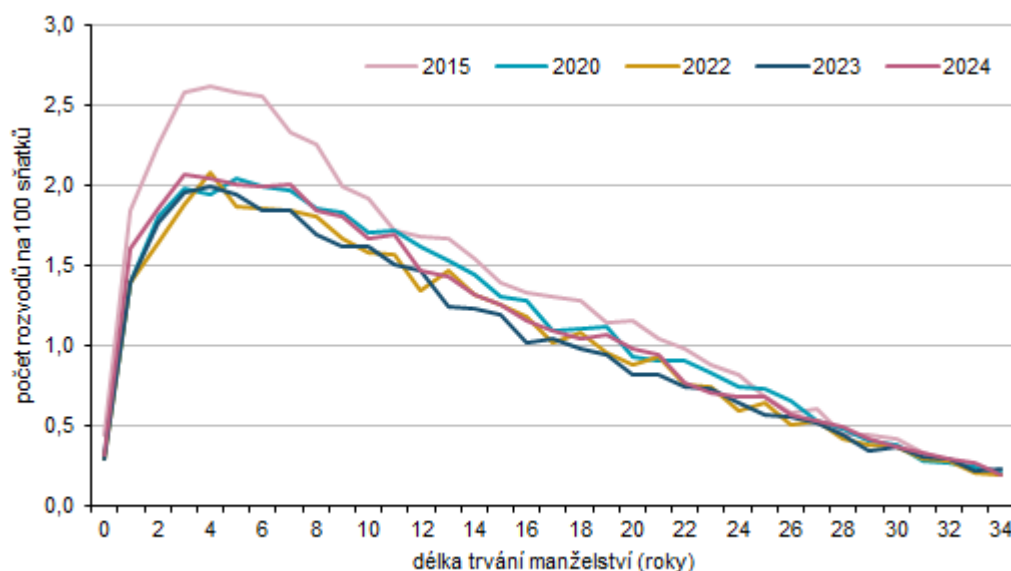
Tab. 3.5 Rozvodovost¹⁾ podle délky trvání manželství v letech 2015 a 2019–2024

Délka trvání manželství (roky)	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	0,44	0,37	0,31	0,23	0,29	0,28	0,31
1	1,85	1,72	1,40	1,37	1,39	1,39	1,60
2	2,26	2,22	1,81	1,85	1,64	1,76	1,86
3	2,58	2,29	1,98	2,03	1,88	1,96	2,06
4	2,62	2,23	1,94	1,90	2,08	1,99	2,04
5	2,59	2,12	2,04	1,97	1,87	1,95	2,01
6	2,55	2,19	1,99	1,96	1,86	1,84	1,99
7	2,33	2,16	1,97	1,93	1,84	1,84	2,00
8	2,26	2,14	1,85	1,88	1,80	1,69	1,85
9	1,99	1,95	1,83	1,85	1,66	1,62	1,81
0–4	1,94	1,74	1,49	1,51	1,47	1,47	1,59
5–9	2,34	2,11	1,94	1,92	1,81	1,79	1,94
10–14	1,70	1,72	1,60	1,55	1,45	1,41	1,51
15–19	1,29	1,32	1,18	1,18	1,10	1,03	1,12
20–24	0,96	0,93	0,86	0,81	0,78	0,75	0,81
25–29	0,55	0,56	0,54	0,52	0,48	0,48	0,53
30+	0,25	0,28	0,25	0,24	0,23	0,24	0,25
Úhrnná rozvodovost (%)	46,5	44,8	40,6	39,7	37,7	37,1	40,0
Průměrná délka trvání manželství	13,0	13,5	13,7	13,6	13,5	13,5	13,5

¹⁾ Počet rozvodů dané délky trvání manželství na sto sňatků uzavřených před daným počtem let. U intervalu 30+ let počet rozvodů vztahován k 10 příslušným sňatkovým kohortám. U pětiletých intervalů délky trvání manželství hodnota vyjadřuje průměrnou míru rozvodovosti na jeden rok v daném intervalu délky.

Pozn.: barevně označeny nejvyšší míry rozvodovosti v daném roce

Obr. 3.4 Rozvodovost podle délky trvání manželství v letech 2015–2024

Míra rozvodovosti je dlouhodobě nejvyšší v délce 3 až 6 let po sňatku a s prodlužující se délkou manželství klesá (obr. 3.4). Mezi lety 2015 a 2020 její maximální výše klesla z 2,6 na 2,0 rozvodů ze sta sňatků (uzavřených před daným počtem let) a v posledních pěti letech se drží okolo 2% hladiny. V roce 2024 byla

nejvyšší míra rozvodovosti 2,1 rozvodů ze sta sňatků, která byla dosažena v délce 3 dokončené roky od sňatku.

Z pohledu pětiletých intervalů délky trvání manželství měla úroveň rozvodovosti mezi lety 2015 a 2024 (kromě posledního meziročního nárůstu) ve všech délkách klesající trend, u otevřeného intervalu 30+ let pak kolísala (v pásmu 0,23–0,28¹⁸). Nejvýrazněji se během daných deseti let změnila intenzita rozvodovosti u délky 0–4 let (z 1,94 na 1,59; relativně o 18 %) a 5–9 let (z 2,34 na 1,94; relativně o 17 %). Meziročně se míra rozvodovosti v roce 2024 ve všech uvedených pětiletých intervalech zvýšila. Nejvyšší nárůst zaznamenala v délce 25–29 let (z 0,48 na 0,53; relativně o 11 %), nejmenší u intervalu 30+ let (o 3 %), v ostatních délkách se nárůst pohyboval mezi 8–9 %.

Rozvody cizinců

V roce 2024 bylo v ČR rozvedeno 2 191 manželství, kde alespoň jeden z manželů měl jiné než české státní občanství (tab. 3.6). Bylo to o 298 rozvodů více než o rok dříve a jejich meziroční přírůstek (o 16 %) byl výraznější než v případě celkového počtu rozvodů. V rámci posledního desetiletí bylo absolutně nejvíce rozvodů s cizincem mezi manželi právě v roce 2024, naopak nejméně (1 765) v roce 2020. Zastoupení těchto rozvodů na ročním úhrnu se mezi lety 2015 a 2024 zvýšilo, i když nepravidelně, ze 7,8 % (resp. 7,6 % v roce 2016) až na 10,5 % v roce 2024, což byl doposud nejvyšší podíl.

Podobně jako u sňatků je i u rozvodů vyšší počet cizinců na straně mužů. V roce 2024 bylo u českého rozvodového soudu rozvedeno 1 473 mužů-cizinců (představovali 7,1 % ze všech rozvedených mužů) a 1 367 žen-cizinek (6,6 % ze všech rozvedených žen), dohromady tak 2 840 cizinců. Více jak dvoutisícový byl počet cizích státních občanů mezi rozvedenými manželi ve všech letech posledního desetiletí, v maximu právě v roce 2024 (minimum 2 134 v roce 2020). Meziroční nárůst rozvodů s cizincem se v roce 2024 projevil nejvýrazněji u rozvodů žen-cizinek s Čechem (o 28 %) a u rozvodů dvou cizinců o 26 %; rozvodů mužů-cizinců s Českou přibýlo jen nepatrně (o 1 %).

V roce 2024 se ze všech rozvodů s cizinci v 38 % jednalo o ukončení manželství mezi Českou a mužem-cizincem (824 rozvodů), ve 33 % o rozvod manželství mezi Čechem a ženou-cizinkou (718 rozvodů) a ve zbylých 30 % (649 rozvodů) šlo o rozvod dvou cizích státních občanů¹⁹. Rozvody, kde alespoň jeden z manželů měl české státní občanství, ve skupině rozvodů s cizinci poslední dva roky představují necelé tři čtvrtiny, nicméně v předešlých letech byla jejich váha ještě vyšší, kolem čtyř pětín. V čase se totiž zvýšil podíl rozvodů dvou cizinců – výrazně zejména v roce 2022 (o 4 p. b. na 26 %), v posledním sledovaném roce 2024 pak o dalších 2,5 p. b. na zmíněných 30 %. O deset let dříve přitom tvořily 17 % celkového počtu rozvodů s cizinci.

Žena s českým státním občanstvím se v roce 2024 nejčastěji rozváděla s mužem-občanem Slovenska (abs. 255), dále s občanem Ukrajiny (abs. 54) a Tuniska (abs. 34). První dvě pozice byly v posledních deseti letech neměnné, třetí příčka patřila Tunisu také v pěti dalších letech, zatímco v ostatních šlo buď o občana Německa (třikrát) nebo Vietnamu (jednou, v roce 2015). Muž s českým státním občanstvím stanul v roce 2024 před rozvodovým soudem nejčastěji s ženou-občankou Slovenska (abs. 258), dále Ukrajiny (abs. 207; meziročně o 65 více) a Ruska (abs. 62), přičemž dané pořadí od roku 2015 nedoznalo žádných změn. V Česku rozvedené manželství, kdy ani jeden z partnerů neměl české státní občanství, nejčastěji v roce 2024 představovalo manželství dvou Ukrajinců (172), dále dvou Vietnamců (abs. 144) a Slováků (abs. 96).

¹⁸ Počet rozvodů v dané délce trvání manželství vztahený k počtu sňatků uzavřených před daným počtem let, resp. v přepočtu na sto sňatků, vyjádřený jako průměrná hodnota na jednu délku/rok trvání.

¹⁹ Na základě Nařízení Rady č. 2201/2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem, je možné rozvést v České republice manželství dvou manželů – cizinců, a to v případě, kdy mají manželé obvyklé bydliště v České republice, nebo měli manželé poslední společné obvyklé bydliště v České republice, pokud zde jeden z nich ještě bydlí, nebo zde má odpůrce bydliště, nebo v případě společného návrhu na zahájení řízení má alespoň jeden z manželů obvyklé bydliště v České republice, nebo má v České republice navrhovatel obvyklé bydliště, v němž bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení. Rozvedeno v ČR může být jen takové manželství, které bylo uzavřeno v ČR anebo v ČR uznáno.

V letech 2015–2020 a 2022 byly oproti tomu pravidelně nejčetnějším párem u rozvodů dvou cizinců dvě osoby vietnamského státního občanství a v roce 2021 se jednalo o dva občany Slovenska (rozdíly v počtech rozvodů nejsilnějších skupin však v některých letech nebyly výrazné).

Tab. 3.6 Rozvody podle státního občanství manželů v letech 2015 a 2019–2024

	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rozvody alespoň s 1 cizincem	2 046	1 930	1 765	1 854	1 916	1 893	2 191
- podíl na všech rozvodech (%)	7,8	8,0	8,1	8,8	9,7	9,7	10,5
Počet cizinců u rozvodů	2 401	2 348	2 134	2 266	2 416	2 407	2 840
Rozvody - žena ČR + cizinec	1 005	883	837	839	786	818	824
z toho státní občanství ¹⁾ : Slovensko	255	213	258	267	235	207	255
Ukrajina	86	77	70	54	55	63	54
Tunisko	30	34	44	28	36	52	34
Rozvody - muž ČR + cizinka	686	629	559	603	630	561	718
z toho státní občanství ¹⁾ : Slovensko	235	239	238	232	239	222	258
Ukrajina	205	150	119	134	155	142	207
Rusko	53	57	44	56	64	39	62
Rozvody - oba cizinci	355	418	369	412	500	514	649
z toho: dva občané Ukrajiny	39	60	63	83	101	122	172
dva občané Vietnamu	103	98	77	81	109	102	144
dva občané Slovenska	69	91	68	91	94	81	96
Průměrná délka trvání manželství při rozvodu ²⁾							
Rozvody dvou občanů ČR	15,2	15,3	15,3	15,1	15,0	15,0	14,9
Rozvody Češky s cizincem	10,3	10,8	11,2	11,1	11,5	10,6	10,9
Rozvody Čecha s cizinkou	10,1	10,4	10,9	10,9	10,4	10,3	10,6
Rozvody dvou cizinců	10,5	11,7	11,7	11,9	12,2	10,7	10,6

¹⁾ výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2024

²⁾ výpočet z absolutních počtů rozvodů podle délky trvání manželství

Rozvedená manželství s cizinci mají v průměru²⁰ kratší dobu trvání než v případě manželů-dvou občanů ČR. V průměru nejkratší byla v roce 2024 rozvedená manželství Čecha s cizinkou a manželství při rozvodu dvou cizinců (shodně 10,6 let), průměrná délka manželství Češky s cizincem byla mírně delší (10,9 let). Oproti tomu manželství dvou občanů Česka byla rozvedena v průměru cca o 4 roky později (po 14,9 letech).

²⁰ Výpočet průměrné délky trvání manželství při rozvodu z absolutních počtů rozvodů podle délky trvání manželství. Takto vypočtená průměrná délka byla ve sledovaném období cca o 1,4 roku vyšší než údaj uvedený v tab. 3.5 vycházející z rozložení měř rozvodovosti podle délky trvání manželství.

